

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 31 (1484). 15 ЖОВТНЯ 1982 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

Рішення травневого (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС—в життя!

Адреса десанту—колгосп «Прогрес»

На поля Одещини прийшла золота осінь. Щедрим врожаєм обдаровує вона працьовитих хліборобів. Осінь і в колгоспі «Прогрес» (с. Камінка, Ізмаїльського району), яким керує Герой Соціалістичної Праці М. Г. Миндру, свято — збір урожаю.

В цьому році тут висадився трудовий десант історичного факультету. Поряд з істориками розташувались геологи, географи та біологи. Працюючи під гаслом «Студентському полю — знак якості», хлопці та дівчата щоденно перевищують норму, що становить 350 кг. Так, наприклад, 20 студентів III курсу історичного факультету взяли на себе зобов'язання зібрати 154 тонни винограду і успішно з цим завданням справляються.

Щотижня на урочистій лінійці підводяться підсумки роботи. Ніхто не залишається байдужим до загальнонародної справи — реалізації в життя Продовольчої програми.

Особливої шани заслуговують студенти IV курсу історичного факультету комуністи В. Кривенко, О. Жилевич, В. Сприсян, а також Ю. Савельєв, І. Шаргородський, Ю. Лобань. Хлопці працюють вантажниками і вже неодноразово одержували слова подяки від керівництва колгоспу.

Не відстають від хлопців і дівчата. Вони збирають такий виноград, який би самі купували в магазині, розуміючи, що ефективність

без якості — то ще не показник в роботі. Студентки III курсу історичного факультету Ж. Мірошник, М. Зяброва, К. Чабан, К. Лашкевич; II курсу — І. Циганенко, О. Поперека; IV курсу Л. Обращенко, Л. Топор не тільки щоденно перевищують норму на збиранні винограду, а й ведуть велику громадську роботу.

Управління колгоспу приділяє увагу умовам праці та відпочинку студентів. Під керівництвом голови профкому М. С. Возникова проводиться певна організаційна робота.

В таборі діє лекторія. Викладачі В. П. Тоцький, В. М. Міліч та інші прочитали цикл лекцій, пов'язаних з реалізацією Продовольчої програми.

Часто вечорами змагаються між собою бригади-команди і на футбольному полі. В неділю студенти відвідали місто Ізмаїл, де познайомились з його героїчним минулим та сьогоденням, з інтересом сприйняли експонати музею Суворова, оглянули величний порт, милувались його красою.

І оцей ритм напруженої праці і змістовного відпочинку приносить велике моральне задоволення. Кожний студент сприймає свою працю, — як маленький внесок у велику загальнонародну справу.

Т. ПОДМАЗКО.

«ХВИЛЯ»

чить те, що загін «Хвиля» постійно брав активну участь в усіх важливих заходах, які проводив обласний штаб студентських будівельних загонів та університет.

Так, бійці загону добросовісно попрацювали на комсомольському суботнику на Одеському експериментальному заводі і всі зароблені

гроші перерахували у фонд Миру. Систематично проводились в загоні політінформації про важливі міжнародні події, періодично збори загону підсумовували зроблене бійцями за певні строки.

Велику увагу приділяли активисти наочній агітації. В кожному вагоні випускались стіннівки, в яких яскраво відбивалось життя студентів.

В. КОШУРКО,
боєць СБЗ «Хвиля».

Звіти і вибори

На кафедрі хімічних методів захисту навколишнього середовища несподівано наступила незвична тиша. Закінчився робочий день, виключені приводи лабораторних установок. Комсомольці-співробітники, прибрали свої робочі місця, зібрались в одній із лабораторій. З піднесенням сприйняли лабораторії (а їх 14 осіб) свої звітні виборчі комсомольські збори. Завжди активні в труді, вони не менш активні і в громадській діяльності, відчуваєш, що кожний з них може сказати щось особливе, продумане, надзвичайно цікаве для всього колективу.

Це помітно було перш за все по виступу групкомсорга Віктора Солодова, який, звітуючи, радісно підкреслив, що річний план групою виконаний, що кожний комсомолец добросовісно, свідомо, по-партійному відноситься до своїх тру-

дових обов'язків, до громадської та комсомольської діяльності, вчасно сплачує членські внески, піклується про естетичне оформлення лабораторії. Що колектив дружний, видно по тому, як він доброзичливо прийняв в свої лави трьох но-

ЗАВТРА КРАЩЕ, НІЖ УЧОРА

вих співробітників, допомігши їм швидше стати на власні ноги. Не обійшлося в розмові групкомсорга і про гострі проблеми, були піддані суворій критиці окремі комсомольці, які ще працюють без вогнику — як комсомольці, слабкі і як активісти, навіть забувають іноді вчасно сплатити членські внески, бувати на зборах то-що.

А взагалі збори пройшли в цікавій діловій обстановці, бо вирішувались життєві, виробни-

ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ПОЛЬОВИХ РОБІТ МАЙЖЕ НА ВСІХ КУРСАХ ТА ФАКУЛЬТЕТАХ ПОЧАЛИСЬ ЗАНЯТТЯ. ЮНАКИ ТА ДІВЧАТА, УСІ СИЛИ НА ОВОЛОДІВАННЯ ЗНАННЯМИ!

ДОШКА ПОШАНИ

Рішенням парткому, ректорату, комітету комсомолу Одеського ордену Трудового Червоного Прапора державного університету ім. Мечникова на Дошку пошани заносяться:

Студенти I курсу хімічного факультету:
Н. Оголюк, Л. Макарова, Г. Бриян, Н. Громова, О. Овчинникова, що систематично перевищують норми на збиранні овочів у радгоспі ім. «Кірова» Ізмаїльського району.

Студенти I курсу біологічного факультету:

В. Кулев, В. Русєва, С. Радолова, О. Задирай, Є. Суслова, С. Черпега, які перевищують норми на збиранні винограду.

Студенти геолого-географічного факультету (I курсу геологічного відділення):

Ю. Денисенко, В. Сидор, Г. Плохих, П. Устоянов, що добре працюють на збиранні винограду у радгоспі ім. «Кірова» Ізмаїльського району.

I курс історичного факультету, що працює під керівництвом В. П. Цебескова на збиранні овочів у радгоспі «Перемога» Ізмаїльського району.

ВИСОКА НАГОРОДА

Одеський обком Компартії України та виконком обласної Ради народних депутатів прийняли Постанову про нагородження передовиків виробництва, партійних, радянських, господарських, профспілкових, комсомольських робітників, що забезпечили виконання народногосподарського плану продажі овочів у 1982 році.

За активну, добросовісну роботу, що забезпечила виконання народногосподарських планів продажі державі овочів у 1982 році ГРАМОТОЮ ОБКОМУ КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ ТА ВИКОНКОМУ ОБЛАСНОЇ РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ нагороджено студенток Одеського державного університету Н. В. ВЕРБЕЦЬКУ та Г. Б. НАВИЗОВСЬКУ.

Партком, ректорат, профком, місцевком та комітет ЛКСМУ університету щиро вітають студенток з цією високою нагородою.

Марш миру — 82 — в Одесі

В усьому світі шириться хвиля протесту проти нагнітання гонки озброєння і розв'язування політики холодної війни адміністрацією США. Всі люди, котрі усвідомили небезпеку такого кроку, виходять на вулиці, щоб рішуче заявити: «Ні війні!».

Висунуті Радянським Союзом мирні ініціативи відповідають прагненням і стремлінням всіх народів. Радянські люди також в знак протесту проти ядерної катастрофи беруть участь в Марші миру.

Вся молодь Одеси вийшла 25 вересня на цю маніфестацію, в тому числі і студенти Одеського державного уні-

верситету. В одній колонії з радянськими студентами йшли студенти зарубіжних країн, які навчаються в вузах нашого міста. Учасники Маршу миру, пройшовши вулицями міста з плакатами і транспарантами, зібрались біля священного для кожного одесита місця — пам'ятника Невідомому матросу. Тут відбувся мітинг, на якому його учасники суворо осудили дії президента США Рейгана та його приближених.

В цей день було зібрано велику кількість підписів під Зверненням, направленим на адресу Білого Дому.

С. АХЛАМОВ,
студент I курсу істфаку.

верситету. В одній колонії з радянськими студентами йшли студенти зарубіжних країн, які навчаються в вузах нашого міста. Учасники Маршу миру, пройшовши вулицями міста з плакатами і транспарантами, зібрались біля священного для кожного одесита місця — пам'ятника Невідомому матросу. Тут відбувся мітинг, на якому його учасники суворо осудили дії президента США Рейгана та його приближених.

Вся молодь Одеси вийшла 25 вересня на цю маніфестацію, в тому числі і студенти Одеського державного уні-

верситету. В одній колонії з радянськими студентами йшли студенти зарубіжних країн, які навчаються в вузах нашого міста. Учасники Маршу миру, пройшовши вулицями міста з плакатами і транспарантами, зібрались біля священного для кожного одесита місця — пам'ятника Невідомому матросу. Тут відбувся мітинг, на якому його учасники суворо осудили дії президента США Рейгана та його приближених.

Взяли партотг кафедри комуніст М. М. Трифонова та член комітету комсомолу університету М. Малькова, які принципово вказали і на значні успіхи в групі і на ряд недоліків, з якими потрібно негайно боротись, щоб значно підвищити вплив комсомольської організації на трудову і громадську діяльність всього колективу, зокрема, зробивши активнішим творче змагання між співробітниками. На зборах обирається новий склад комсо-

мольського бюро, то ж необхідно виробити глибоко продуману програму дій, щоб наступний рік дав набагато більше творчих успіхів, що сильніше загартував і зміцнив колектив, щоб не було жодного відстаючого комсомольця. Повинен посилити свою виховну роботу підкреслили виступаючі, комсорг.

З пафосом виступили наш передові комсомольці Іра Новак, Олена Неізвицьких, Світлана Радченко та інші, які вирішили, що працюватимуть ще краще, бо бути комсомольцем — значить діяти так, щоб слово твоє не розходилося з ділом, не розходилося з трудовим ритмом всього радянського народу.

Секретарем комсомольського організації обрано чудового комсомольського ватажка Віктора Солодова.

І. ПРОКОП'ЄВ,
член КСМ бюро кафедри.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОЛІТИЧНОЇ ОСВІТИ

В особливих умовах почався новий учбовий рік в системі марксистсько-ленінської освіти. Радянський народ готується урочисто зустріти знаменну дату — 60-річчя утворення СРСР. Трудівники міста і села стали на ювілейну вахту і, не шкодуючи сил, працюють над втіленням у життя історичних рішень XXVI з'їзду КПРС, Листопадового (1981) та Травневого (1982) Пленумів ЦК КПРС, над успішною реалізацією Продовольчої програми.

Це зумовило особливий відповідальний підхід партійних комітетів і бюро, пропагандистів і слухачів до організації навчання, підвищення її ідейно-теоретичного рівня. «Партійна пропаганда, партійна агітація, — говорив товариш Л. І. Брежнев, — повинні бути максимально предметні, повинні переконливо, зі знанням справи відповідати на всі питання, які хвилюють людей. І тоді партійне слово зможе переплавитися в трудовий ентузіазм, трудові зусилля десятків мільйонів комуністів і безпартійних».

На основі постановки XXVI з'їзду КПРС, постанови ЦК КПРС «Про дальше вдосконалення партійного навчання в світлі рішень XXVI з'їзду КПРС» система партосвіти була суттєво перебудована. Відбулися зміни в її структурі, посилюється зв'язок партійних комітетів, первинних парторганізацій з практичною діяльністю трудових колективів по виконанню завдань XI п'ятиріччя.

Сьогоднішня мета — закріпити і розвинути досягнуте, зосередити увагу на глибокому і творчому вивченні теорії, історії і політики нашої партії, підняти рівень економічної освіти і виховання мас.

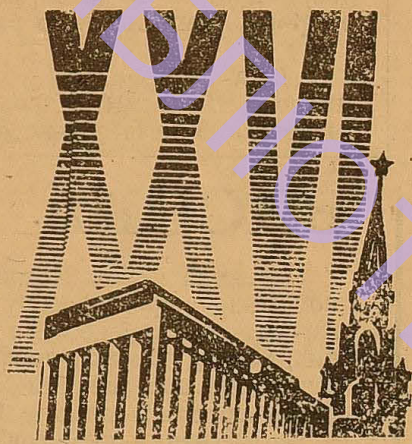
1 ЖОВТНЯ заняття з теми «Союз нерушимий республік свободних» пройшли на всіх факультетах університету. В повну силу прозвучала на них думка про торжество ленінської національної політики КПРС, нерушиму згуртованість всіх націй і народностей Країни Рад навколо Комуністичної партії.

На історичному факультеті перше заняття методологічного семінару, що розробляє проблему «Роль історичної науки у формуванні марксистсько-ленінського світогляду та методологічної боротьби», провів керівник — зав. кафедрою історії СРСР професор М. Ю. Раковський.

— Немає сумніву, — сказав він, — що вивчення нашої проблеми в цьому році пройде під знаком ювілею. Багато в чому визначає роботу семінару важливий політичний документ — Постанова ЦК КПРС «До 60-ї річниці утворення СРСР». Питання міжнародних взаємовідносин органічно злилися з історією нашої держави. Дружба народів Країни Рад — це результат історичного вирішення національного питання в СРСР. 1922 рік — пряме продовження справи Великого Жовтня, і відчуття це по-справжньому ми можемо через призму концепції розвинутого соціалізму.

Проблема буде розглядатися нами і в міжнародному аспекті, в безпосередньому зв'язку з питаннями боротьби за мир та в ідеологічному плані. На порядку денному стоїть і робота нашого колективу з патріотичного і інтернаціонального виховання молоді. Мова йде про активне формування комуністичного світогляду студентів.

На семінарі з доповіддю «Про розвиток дружби народів СРСР» виступив доцент П. Г. Чухрій. Він виділив етапи історичного прогресу в справі зміцнення дружби і братерського співробіт-

ництва народів нашої країни — колективізацію та індустріалізацію, братерське єднання в роки війни та в час відновлення народного господарства, в освоєнні цілини і в завоюванні космосу. Нагадав доповідач присутнім слова М. І. Калініна на X Всеросійському з'їзді Рад про те, що тисячоліттями билися кращі розуми людства над організацією співдружності націй. В системі капіталізму нікому не вдалося, і не може вдатися, вирішити цю проблему. Настав час, коли ми відкриваємо початок нового історичного процесу, якому розвиватися і жити вічно.

Збагачуючи справу зближення народів творчим досвідом, багатонаціональна країна прийшла до створення нової історичної спільності — радянського народу. Весь соціалістичний спосіб життя сприяв цьому.

«Ленін — організатор Союзу РСР». Цій темі присвятив свій виступ доцент В. С. Михайлюк. Він відзначив гостру актуальність проблеми в наші дні. Сучасний імперіалізм основною зброєю в боротьбі з Країною Рад вибрав націоналізм. Буржуазні ідеологи намагаються спотворити вчення Леніна з національного питання, відлучити його від процесу утворення СРСР. Пряма відповідь фальсифікаторам історії —

Постанова «Про 60-у річницю утворення СРСР», де йде мова про створення братерського союзу народів нашої країни — це живе втілення ленінської національної політики.

Доцент Н. І. Калюшко виступила з критикою буржуазних фальсифікацій з національного питання.

— Студенти питають, — говорить вона, — «В чому сутність випадів буржуазних ідеологів? Чим пояснити їх активізацію? І т. д.». Відповідь — в документах партії та уряду. Наші ідеологічні противники особливо лякає тверда переможна хода Радянського Союзу, його величезні успіхи в справі зміцнення дружби народів. Наше завдання роз'яснити молоді суть радянської національної державності, інтернаціональної єдності, розкрити економічні, наукові, культурні успіхи союзних республік.

В ході роботи семінару професор П. О. Карішківський запропонував проводити додаткову роботу серед зарубіжних студентів, щоб молоді спеціалісти поверталися в свої країни з більш правильним розумінням основ національної і міжнародної політики СРСР. В. о. декана факультету кандидат історичних наук Ф. А. Самойлов відзначив відмінну роботу пропагандистів-істориків на підприємствах Одеси (зокрема — останню поїздку Н. І. Калюшко до трудівників м. Іллічівська) і рекомендував активізувати лекторську роботу студентів факультету в колгоспах і радгоспах Одеської області.

— СРСР — велике завоювання нашого ладу, партії, що викликає почуття національної гордості, — підсумовує роботу семінару професор М. Ю. Раковський. — В цей великий ювілей ми одержимо важливі партійні документи, які будуть визначати перспективи нашої ідеологічної роботи. Для нас трудова вахта — вдосконалення учбового процесу, активізація дослідної роботи і, звичайно, пропагандистська діяльність. Адже третина слухачів нашого семінару — лектори, які ведуть цю роботу.

Слідуючи принципу єдності слова і діла, учасники семінару направили своїх представників на припортовий завод (з ним підписано договір про творчу співдружність) для проведення першого політзаняття серед робітників.

Семінар історичного факультету утверджує активний проблемний творчий метод навчання. Партійне навчання повністю відповідає духові часу, новим завданням комуністичного будівництва, політичній, ідеологічній та організаційній діяльності КПРС. І діяльність такого навчання повинна дати чудові результати.

О. РИКОВЦЕВА,
наш кор.

П О Р А Д И П Р А К Т И К А Н Т У

В університеті проходить педагогічна практика, що для кожного п'ятикурсника, пов'язаного сьогодні з школою, має надзвичайно важливе значення, бо звідси починається справжній спеціаліст. Студенти-практиканти пройшли в попередні роки курси психології, педагогіки, методики викладання конкретних шкільних дисциплін.

Проте, безпосереднє засвоєння учительської професії проходить саме в школі, при спілкуванні з дітьми на уроках і в позакласній роботі. Для студентів, що готуються до педагогічної діяльності, зміцнення зв'язку з виробництвом, про який товариш Л. І. Брежнев говорив на XXVI з'їзді КПРС, це — зміцнення зв'язку з школою.

Які ж основні завдання повинні вирішувати методисти і практиканти в школі? В загальному плані програмні вимоги до практики викладачі в друкованих рекомендаціях кафедри педагогіки. Але досвід показує, що потрібно особливу увагу приділити питанням, що вирішуються школою сьогодні і завтра, на протязі всього учбового року.

По-перше, необхідно оволодіти новими шкільними програмами. Повинні добре їх знати і студенти та методисти, бо ці програми відзначаються не тільки переробленим змістом, але і тим, що в них передбачено чимало нових методичних підходів. Основна вимога полягає в тому, щоб учитель головну увагу приділяв осмислюванню учнями учбового матеріалу, розвитку у школярів прагнення зрозуміти і пояснити конкретні факти і явища. Вимагати ж, від учнів тільки запам'ятовування, «виучування», — значить штовхати їх на зубріння, що, як добре відомо, веде не тільки до формалізму в навчанні, але і знижує виховні можливості уроку.

По-друге, треба враховувати вікові особливості учнів. Практиканти дають уроки в усіх класах — від п'ятого до десятого. І нерідко буває так, що студент не диференціює своїх уроків стосовно до особливостей учнів. І виходять заняття не доступні для п'ятикласників чи занадто спрощені для учнів старших класів.

Практиканти потрібно рахуватися з тим, що учні-підлітки відзначаються спостережливістю, бажанням дізнатися про деталі, пояснити причинні зв'язки, ставлять нерідко найнесподіваніші питання. Разом з тим у них поступово формується словесно-логічне мислення. Ось чому в цих класах необхідний не тільки конкретний аналіз, детальний розбір і пояснення фактів, але і логічно вмотивоване формулювання висновків, що витікають із цього аналізу. Треба допомагати учням узагальнювати частини цілого і знаходити загальне.

В старших класах практикант повинен рахуватися з тим, що учні цього віку не задовольняються простим поясненням, чи описанням фактів та подій. У них виявляється потреба глибокого аналізу, розкриття причинно-наслідкових зв'язків, їх цікавлять (особливо в 10 класі) і проблеми науки, над якими працюють учні. Розвинуте абстрактне мислення, здібності логічного запам'ятовування і досить широкий кругозір дозволяють вводити в учбовий процес проблемно-пошукові методи, а також завдання учням для домашнього виконання.

По-третє, треба вивчати досвід вчителів школи, в якій проводиться практика. Студенти чули на лекціях з педагогіки та методики про досвід широко відомих вчителів — Н. П. Гузика, Б. А. Меркулова, С. Н. Лисенкову, В. Ф. Шаталова та багатьох інших. Це добре. Але живий хороший досвід є в кожній школі. Є чому вчитися у кожного досвідченого вчителя.

Ось чому не можна не дооцінювати відвідування уроків вчителів школи. Твердження, що ходити до вчителів на уроки — це пасивна практика, треба вважати безглуздом. Пасивно буває практика тільки тоді, коли студент байдуже, формально відноситься до неї. Але вона буде активно, потрібною, цікавою, змістовною, коли студент прагне глибоко осмислити роботу вчителя, класного керівника, вожатого, любовно і в повну силу виконує програмні вимоги практики.

А ще дуже важливо, щоб практикант вивчав стиль життя школи в цілому. Це і діяльність керівників шкіл і робота шкільних організацій, колективу учнів та вчителів.

Крім того, треба практикантам давати більше можливостей для творчої самостійності. «Опінати» можна на початку, при підготовці, наприклад, перших уроків. Але надалі студенти можуть і повинні вносити в роботу свої наукові і методичні задуми. Під загальним спостереженням методиста і вчителя практиканти можуть проявити велику винахідливість. Це себе повністю оправдує. Адже готуємо ми вчителя-творця, вихователя-діяча, а не простого виконавця функцій.

На закінчення варто відзначити, що все в педагогічній практиці корисно і оправдане, якщо воно допомагає студенту глибше зрозуміти і певною мірою засвоїти закономірності учбово-виховного процесу в школі. Все зайве, формальне треба виключати з неї.

І. КОБИЛЯЦЬКИЙ,
зав. кафедрою педагогіки,
професор.

ВСЕСОЮЗНА ОЛІМПІАДА В ОДУ: III ТУР

26—29 жовтня в нашому університеті відбудеться III тур Всесоюзної олімпіади «Студент і науково-технічний прогрес» з спеціальності хімія, присвячений 60-річчю утворення СРСР. Підсумки Олімпіади будуть опубліковані.

НА ДОПОМОГУ ДОПОВІДАЧАМ, ПОЛІТИНФОРМАТОРАМ, АГІТАТОРАМ

ТЕМАТИКА ПОЛІТИЧНИХ ІНФОРМАЦІЙ НА ЖОВТЕНЬ

снє; «Знамя коммунизма», 1982, 7 вересня.

3. З питань культурного життя країни і комуністичної моралі.

Духовний розквіт українського народу.
«Під прапором ленінізму», 1982, № 17, с. 19—27; № 14, с. 53—55; «Слово лектора», 1982, № 7, с. 11—12; «Чорноморська комуна», 1982, 14 вересня.

4. З питань міжнародного життя.
Радянсько-індійській дружбі міцніти.

«Правда», 1982, 21—23 вересня, «Чорноморська комуна», 1982, 21—24 вересня.

ПРИМІРНА ТЕМАТИКА БЕСІД НА ЖОВТЕНЬ

Наша програма — нам її виконувати.

«Правда України», 1982, 19 вересня.

Міцний мир — Близькому Сходу.

«Известия», 1982, 19—24 вересня.

Зразок мужності і героїзму (До 40-річчя створення підпільної комсомольської організації «Молода гвардія»).

«Під прапором ленінізму», 1982, № 17, с. 67—68.

1. З питань внутріполітичного життя країни.

Історичний рубіж у розвитку радянського суспільства (До Дня Конституції СРСР).

«Під прапором ленінізму», 1982, № 17, с. 2, 28—33; «Агитатор», 1982, № 18, с. 21—27.

2. З питань економічного життя країни.

Паливу і енергії — суворий рахунок!

«Известия», 1982, 7, 11 вересня.

ПІДСУМКИ ТРЕТЬОГО ТРУДОВОГО

ПРОДОВОЛЬЧУ ПРОГРАМУ — ВИКОНАЄМО!

БУДЗАГОНИ ОДУ ВИКОНУЮТЬ НА КРЕСЛЕННЯ ПАРТІЇ

Трудовий семестр цього року показав, що студентські будівельні загони університету 1982 р. свої соціалістичні обов'язки перевиконали. Загальний об'єм освоєних капіталовкладень — 2868,1 тис. крб. (в тому числі в будівництві — 2074,4 тис. крб.), тоді як в 1981 р. — 2034 тис. крб. Проведена велика громадсько-політична робота.

Отже, великий вклад зробили наші будівельні загони у виконання рішень Продовольчої програми, котру вони сприйняли як особисте бойове завдання. 897 бійців з комсомольським зав'язанням потрудилися на об'єктах другого року XI п'ятиріччя в Тюмені та на Ворошиловградщині, в Калінінській, Саратовській і Кустанайській областях, а також на Одещині та в рідному місті.

На комсомольських зборах 30 будівельних загонів ОДУ, що пройшли напередодні літнього трудового семестру під гаслом «Наш труд, знання, ініціативу і творчість — Батьківщині!», бійці гаряче обговорили підсумки Травневого (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС, вивчили матеріали XIX з'їзду ВЛКСМ, розробили заходи по підвищенню продуктивності праці, якості роботи, економії і бережливості. Важливим результатом цього явилось прийняття підвищених соціалістичних зобов'язань.

Так, бійці СБЗ «Рубін» юридичного факультету (командир — О. Гончаров) вирішили безкоштовно відремонтувати корівник в радгоспі «Комсомолец» Арцизького району. І свого слова дотримали!

Бійці СБЗ «Держинець», теж юрфак (командир В. Товбійчук), які працювали на Ворошиловградщині, та «Прометей» історичного факультету (командир О. Петрик), з Іванівського району Одещини, вирішили всі дні працювати ударно, з великою ефективністю. В підсумку — 4 внесених

рацпропозицій на загальну суму в 475 крб. економії.

Цікавих творчих ініціатив було дуже багато. І в кожному загоні. Чимало фактів можна було б привести.

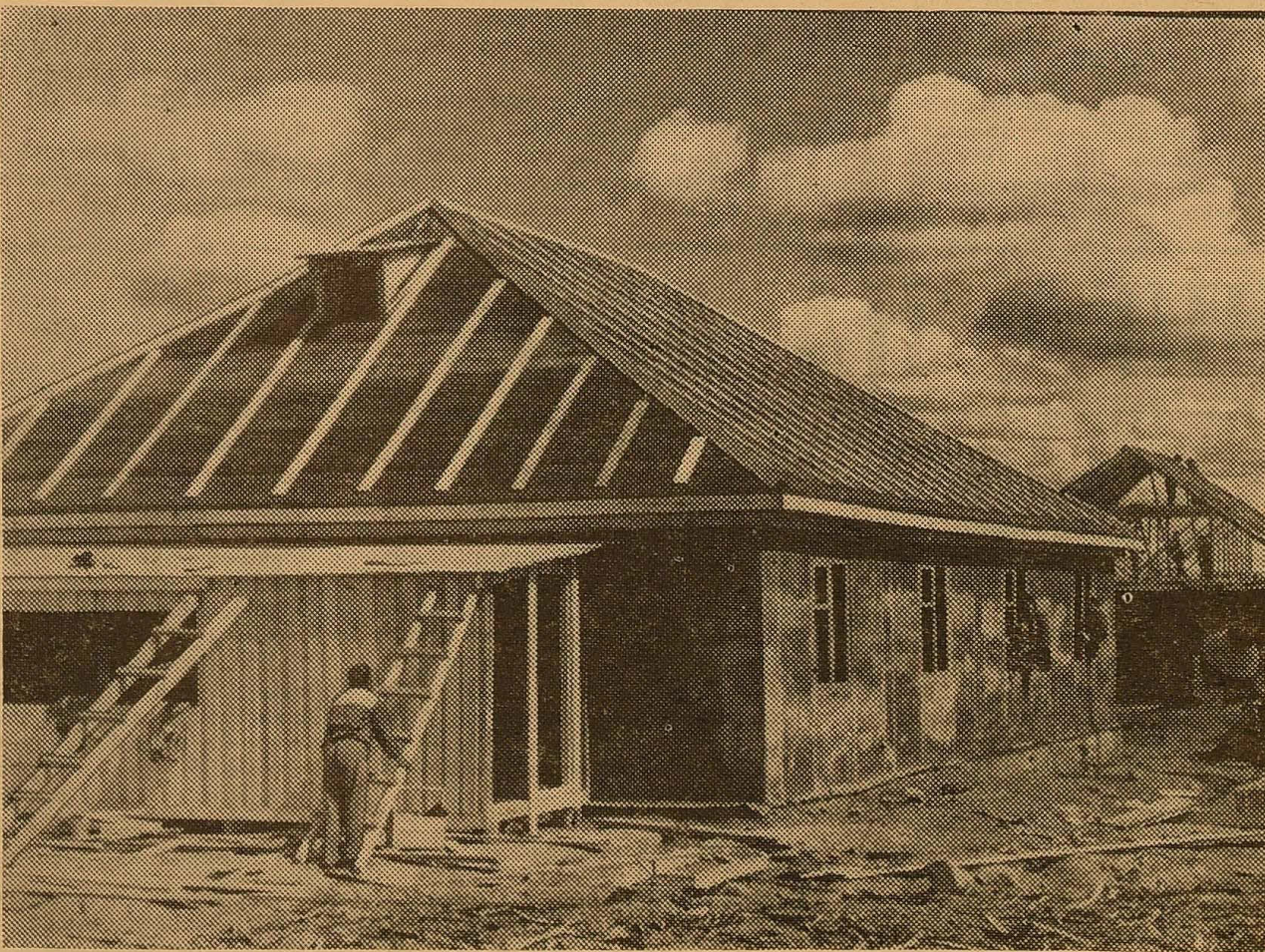
Завдяки безкорисливості, самовідданості, високому почуттю обов'язку перед Батьківщиною та партією, завдяки студентській винахідливості бійцями СБЗ нашого університету надана безкоштовна шефська допомога колгоспам і радгоспам. Так, зібрано і викладено сіна 126,2 тонни, овочів та фруктів — 56,5 т. лікарських трав — 711 кг, оброблено сільськогосподарських угідь та пасовиськ — 35 га, перероблено і випущено сільськогосподарської продукції — на 367,2 тис. крб., випущено промислової продукції для сільського господарства — на 426,5 тис. крб.

Це солідні цифри. За ними стоять люди, з їх молодію комсомольською піднесеністю, активністю, добросовісністю, що важко виміряти цифрами. Важливо те, що тут ми бачимо високі моральні показники бійців, практику господарювання та державної мудрості в економічних справах, що приносить великий життєвий і науковий досвід.

Трудовий семестр 1982 року ввійде яскравою сторінкою в літопис звершень славетних справ студентських загонів університету. Наше студентство, беручи активну участь в справі реалізації історичних партійних рішень, показало, що воно завжди готове щоразу з більшою енергією трудитись і надалі над звершенням цих рішень.

Г. АНТИПЕНКО,
заступник секретаря
комітету комсомолу ОДУ.

ТАМ, ДЕ НАФТА Б'Є ФОНТАНОМ

ТЮМЕНЬ. Суворий край тайги, боліт. Але природа саме тут приготувала для людини цінний подарунок — нафту та газ.

Тюменщина — місце, де живуть та працюють нафтовики, геологи. Усім їм треба багато нових комфортабельних будинків. У цьому році бійці СБЗ «Атланти» юридичного факультету знову працювали тут. За довірністю студенти мали освоїти 150 тис. крб.

Усі 39 бійців з першого дня приступили до праці з комсомольським зав'язанням. Командир

загону А. Верховець, комісар С. Литвинов, бійці П. Шишко, А. Панчошенко, А. Горелов були ватажками соціалістичного змагання. За підсумками третього трудового, було освоєно 493 тисячі карбованців, 8 будинків здано зі студентським знаком якості. В соціалістичному змаганні, яке розгорнулось між будівельними загонами міста Одеси у Тюменській області, загін «Атланти» посів призове місце.

На знімку: Ось такі будинки зводили у Тюмені бійці СБЗ «Атланти».

«РОБОТА В СТУДЕНТСЬКИХ ЗАГОНАХ ДОПОМАГАЄ КОЖНОМУ СТУДЕНТУ ПІЗНАТИ ДОСВІД КОЛЕКТИВНОЇ ПРАЦІ, ЗАКРІПИТИ НА ПРАКТИЦІ ОДЕРЖАНІ ЗНАННЯ, ЗАГАРТУВАТИ ВОЛЮ І ХАРАКТЕР».

(З МАТЕРІАЛІВ XIX З'ЇЗДУ ВЛКСМ).

ГОСПОДАРИ

Небо синє і повне, мов чаша,
Вся в цвіту молодіє земля.
Глянь навколо. Навіки це
наше:
і міста, і гаї, і поля,
і поїзди, що біжать
без упину,
і в морях золоті кораблі.
Ми йдемо по ланах
Батьківщини,
ми — господарі вільні землі.
Медом лине повітря у груди,
Любо пісню співать ідучи.
Тут ніколи, ніколи не буде
Ні царя, ні ярма, ні бичів.

Ні того ненажерного пана,
що з нас шкури здирав на
жупан.
Обив'ю я зорею, кохана,
молодий тополиний твій стан.
Море дасть мені перлів
яскравих,
У вірок я позичу вінця
І тебе одягну, наче паву,
щоб на тебе зорить без кінця,
без кінця щоб тебе цілувати.
Лийся в жилах, як музика,
кров!
В нас природа на фарби
багата,
як серця молоді на любов.

В. СОСЮРА.

«НЕ МІСЦЕ КРАСИТЬ ЛЮДИНУ...»

Ми, пасажери поїзда № 359, що слідує із Ленінграда в Одесу, хочемо висловити подяку провіднику вагона № 10 Людмилі Скуцькій.

Не дивлячись на те, що вагон технічно не зовсім справний (не відкриваються двері та вікна в деяких купе, є цілий ряд інших неполадок). Люда своїм відношенням до пасажирів і до своїх обов'язків вміло, тактовно, чуйно скрашувала наш не зовсім комфортний шлях. Видно, що це надзвичайно душевна людина, характеризуючи яку, хочеться згадати мудру народну поговорку: «Не місце красить людину, а людина — місце».

В. ГЛАЗУНОВА,
Л. ҚОСЯЧЕНКО,
пасажери поїзда № 359,
одесити.

ОПЕРАЦІЯ «СНАЙПЕР»

СБЗ «Граніт» у цьому році брав участь у Всесоюзній операції ВСБЗ «Снайпер». Студенти різних факультетів надали допомогу

спортивно-технічному клубу ДТСААФ університету по ремонту приміщень та інш.

Роботи виконано на суму понад 1 тисячу карбованців.

Г. АХЛАМОВ,
голова комітету
ДТСААФ ОДУ.

НА ПЕДПРАКТИЦІ У БІОЛОГІВ

Нелегко викладати біологію. В цьому розумінні у філологів переваг більше: наврод щоб сучасний школяр не зрозумів пояснення з літератури, та й правила російської мови можна ілюструвати чудовими прикладами, які швидко запам'ятовуються. У фізиків — яскраві дослідження, у істориків — свій надзвичайно цікавий фактичний матеріал. А от як пояснити, що таке нуклеїнові кислоти, і чим ДНК відрізняється від РНК так, щоб це зрозуміли навіть найзапекліші «двічники»? Ця тема — одна із найскладніших в 10 класі, і студенти-практиканти з біологічного факультету доклали максимум зусиль, щоб донести її до шкільної молоді в якнайдоступнішій формі. І що цікаво: методичку викладання проходили всі разом, і підручник нібито для всіх один, а от підхід до проведення уроку у студентів-п'ятикурсників, на диво, творчо розмаїтий, плідний.

Наприклад, пояснення уроку Володимиром Турніним можна назвати «образним». Молекулу білка він називає «велетом», а ядро — «генеральним штабом клітки». Школярам важко запам'ятати довжину ланцюжка — молекули ДНК в мікронах, і Володимир прирівнює її розміри до росту людини. А в кінці уроку при закріпленні тільки пройденого матеріалу, переконуєшся, що, не дивлячись на труднощі, тема зацікавила майже всіх.

Урок Олени Журавльової викладач біології школи № 28 Інна Олександрівна Бикова оцінила на «п'ятірку». Секрет успіху Олени — в умінні захопити роботою весь клас відразу. В діло йдуть і карточки-білети з

словарними поясненнями та синонімічним рядом (скажімо: витягуєш і відповідаєш, або що таке глюкоза тощо). А ще вихованці Олени складають у себе на партах із карточних кружочків справжні макети молекул нуклеїнових кислот, а потім порівнюють їх з варіантом вчителя на дошці.

Але «урочним» часом спілкування школярів зі студентами-біологами не вичерпується. Позакласні години проводяться з учнями не тільки з «біологічної» теми (як, наприклад, екскурсія в Ботанічний сад), вони присвячуються також і бесідам про музику, про моральні якості радянської людини, спортивним іграм.

Мешканці університетського табору в «Чорноморці» нещодавно виявились свідками незвичайного спортивного свята. На спортмайданчиках команда юних викладачів зустрічалась разом зі своїми учнями. Сюди приїхали учні не тільки школи № 28 (з В. Турніним та А. Передерій), але й 10-го класу школи № 4, який очолювали Сергій Карпович та Борис Федед, та десятикласники м. Іллічівська, яких привезли Наташа Полякова та Олег Ольшанський. Виявилось, що викладачі поки що грають в футбол краще за своїх учнів.

І все ж найбільше захоплення викликали у школярів жартівливі конкурси, проведені прямо на березі моря.

— От як би кожного року приходили в нашу школу такі групи п'ятикурсників-практикантів! — мрійливо зітхає Інна Олександрівна. І її можна зрозуміти.

О. ПОЛЬОВА,
наш. кор.

Ми вже знайомили читачів «ЗНК» з новою «Книгою про книги», над якою працює професор нашого університету доктор філологічних наук А. В. Недзвідський. Друкуємо ще один фрагмент цієї праці, де автор на життєвому матеріалі стверджує нові колективістичні принципи, на яких має будуватись книголюбство радянських людей.

ДЗВІНОК був із видавництва «Маяк». Говорив мій учень і приятель Євген Прісовський, з яким ми співпрацюємо тепер вже довгі роки на літературно-критичній і університетській ниві, тоді — завідувач редакції художньої літератури видавництва. Приїхали товариші з Німецької Демократичної Республіки, їм варто було б зустрітись з Вами, як знавцем поезії періоду громадянської війни, літератури часів молодості нашої країни...

Зустріч відбулася — не пам'ятаю, вже за чашкою кави чи без неї! Бесіда за столом торкалась питань героїчного часу становлення нового ладу і нової літератури, що цікавив німецьких товаришів. Знайомили нас із своїми планами популяризації радянської літератури та пообіцяли, коли ті передбачення будуть реалізовуватись, познайомити нас із своєю «продукцією».

Минув час. Євген Миколайович Прісовський перейшов з видавництва в університет. Багато проблем, зв'язаних з вивченням літератури, насувалось на кожного з нас, як і на інших викладачів цієї «неспокійної» дисципліни. І от одного дня на наше ім'я прибули з Берліна книжкова посилка і лист.

Писав листа «милим колегам» наш незабутній Ф. Мієрау. Він повідомив, що видавництво «Фольк унд Ферлаг» збираєть-

ся видавати ілюстровану книгу про Одесу, в зв'язку з чим він разом з товаришем збирається знов завітати в наше місто. А тим часом, згадавши добрим словом наш збірничок «Маяковский в Одессе», надсилає книгу, де Одеса представлена

чудесним взірцем Нарбута», жаль тільки — додає — без репродукцій плакатів «Югоста».

Перед нами лежала велика (і досить важка!) книга в червоній палітурці на понад 450 сторінок тексту, з багатьма кольоровими репродукціями. Звалась вона «Лінкс! Лінкс! Лінкс!». («Лівою, Лівою! Лівою!») та мала підзаголовок: «Хроніка у віршах і плакаті 1917—1921». Видання здійснене берлінською фірмою «Рюттен і Лонінг».

А на титульному аркуші авторитетний надпис: «Колегам і друзям Андрієві Недзвідському, Євгенові Прісовському від Ф. Мієрау. Червень 1971 р.».

Так, так! Виходить нам двом одразу — Недзвідському і Прісовському — має належати ця книга?!

А книга ця таки незвичайна. Слідом за ґрунтовною вступ-

Люблю осінь, золоту пору, в яку так добре і легко мріється.

Помиляєтеся, коли скажете, що осінь починається 1 вересня. Зовсім ні. Осінь сповіщає про себе набагато раніше. Приходить вона одного серпневого дня разом із сутінками. Полюбляє нагадати задалегідь про себе прохолодою і вогкістю. А то задріботить рясним дощем. І враз змилюється — прожжене хмари. Знову сонце щедро да-

О С І Н Ї

(ЕТЮД)

рує свої промани, голубить і зігріває всіх.

Лазідна осінь... Цієї ночі вона торкнулася трепетних листочків берізки, і на ще зеленіх деревах з'явилися перші жовті листочки. Мабуть, стояла вночі осінь під кленом — на його кроні заграв багрянець. А там далі, за селом, бачу першу

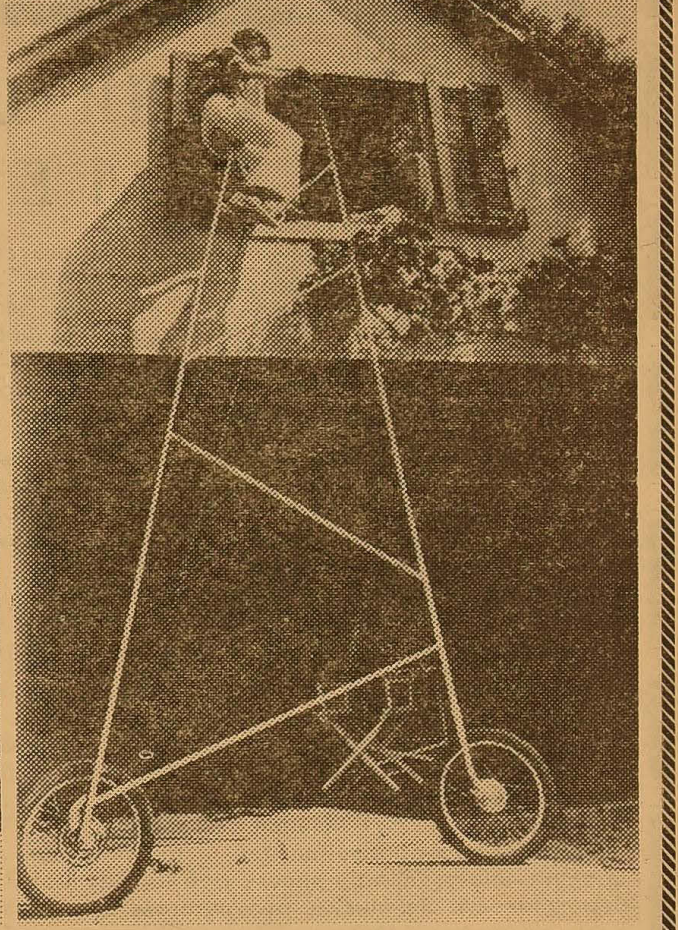
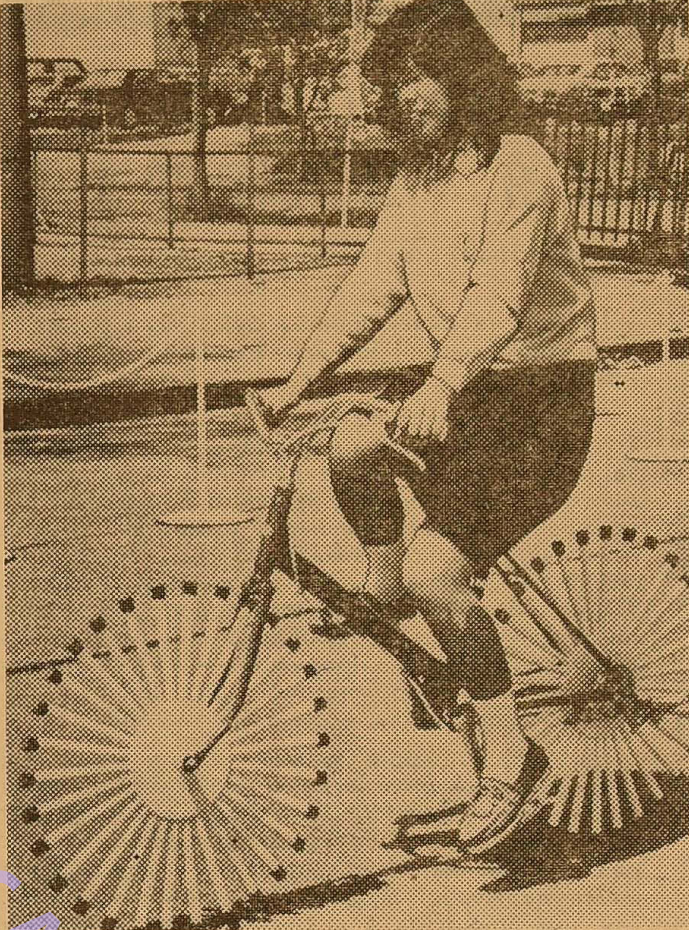
чорну борозну серед золотистого поля. Нещодавно тут хвилювалися пшениці.

Сьогодні вранці хтось напустив туману на річку, натрусив у саду яблук. Певно це все вона, осінь.

А ви знаєте, її можна зустріти вже і в шкільних коридорах, що так пахнуть свіжою фарбою, і в класних кімнатах, де лунають дзвінки голоси і сміх.

Є. ЄРЕМЕНКО

Фотокалейдоскоп

Вислів «винайти велосипед» вже давно означає приблизно те ж саме, що і «відкрити Америку», тобто придумати щось давно вже придумане. Але, очевидно, і в «велосипедній справі» можна створити щось принципово нове. Дуже яскраво продемонстрували це нові велосипеди (на знімку), що експонувалися на міжнародній торговій ярмарці в Токио.

Франсуа Габелла, студент університету швейцарського міста Лозанна, винайшов надзвичайно цікаву модель велосипеду. Він і група його товаришів по університету зібрили конструкцію в 4 м 20 см (на знімку).

Щоб напевне потрапити до Книги рекордів Гіннеса, Ф. Габелла має намір зібрати велосипер висотою близько 7 м.
(Фотохроніка ТАРС)

ною статтю укладача починаються тексти. Вірші або уривки з поем — твори перших вогневих років революції. Пісні, балади, сатири, частівки революційних походів. Кожен, абсолютний кожен твір поданий і в оригіналі і в німецькому перекладі.

Маяковський і Дем'ян Бедний — вони найбільше, буквально десятками творів — представлені на сторінках книги «Лівою! Лівою! Лівою!». Іх не слово — пристрасне і закличне — на кожній фронтівій

1920 році гостросатиричний плакат «Пауки и мухи», з віршами Дем'яна Бедного:

Дили-бом! Дили-бом!
Стоит церковь — божий дом,
А в том доме паучок,
Паучок-крестовичок,
Паучок семи пудов —
Все от праведных трудов...

Як легко запам'ятовувались ці рядки! Забавно було читати, стоячи на вулиці біля плаката, як павук плете своє павутиння і ловить довірливих мух —

рянін, Давид Бурлюк, Велемір Хлебніков, Йосип Мендельштам...

Скільки нового, цікавого принесла нам книга! Та вона ще має додаток: повністю репродукований перший номер (і єдиний!) сатиричного журналу «БО» («Боевой отряд весельчаков»), що з ініціативи Маяковського і за його участю вийшов у Москві в квітні 1921 року.

Так кому все ж таки має належати ця чудесна книга? Мені? Прісовському?

— Нам обом! — вирішуємо всупереч усім індивідуалістично настроєним книголюбам старого і нового часу.

Спочатку книга на кілька років «залягла» в моїй бібліотеці. Потім теж на солідній сторці — у Євгена Миколайовича... А коли мені випало читати студентам філологічного факультету спецкурс «Маяковський і більшовицька преса», я згадав, звичайно, про книгу «Лівою! Лівою! Лівою!». І на весь навчальний рік взяв її знов собі. Скільки цікавого матеріалу виявилось в ній для слухачів спецкурсу, скільки побачили вони на власні очі, у фарбах, у кольорі плакатів революції, незабутніх «Вікон Роста», готіваних Маяковським. Яке це було переконливе унаочнення!

...А тепер я передаю книгу Прісовському. Може, коли-небудь знов звернусь до неї?!

А. НЕДЗВІДСЬКИЙ,
професор.

Редактор **В. НИКОЛАЄВ.**

ОДНА КНИГА НА ДВОХ

ділянці, де в час громадянської війни вирішувалась доля соціалістичної революції. А поруч твори інших поетів, широко відомі в ті буремні роки: Василь Князев і Іван Логінов, Олександр Поморський і Михайло Герасимов, Сергій Третьяков та інші, відомі і призабуті, а часом і зовсім забуті автори, чий твори старанно розшукані в поживтітих газетах і листівках тих давніх часів.

Повністю надрукована в книзі безсмертна поема Олександра Блока «Двенадцать» та її німецький переклад, так само як і поема «Скифы». А на репродукованому плакаті тієї вогненної доби височать закличні слова поета, що став на бік революції: «Мы на горе всем буржуйам мировой пожар раздуем!».

З хлопчачих спогадів виринає такий добре відомий, розклеваний у нас в Одесі в

«ловит молодак и старух».

А скільки надруковано в книзі невідомих, не названих на прізвище поетів, т. зв. «масових авторів». Ось під псевдонімом «Лаптев» виступає з віршами тодішній активний співробітник фронтової преси, відомий тепер письменник Леонід Леонов. А от і наш земляк Володимир Нарбут, про чий вірш «Годовщина взяття Одессы» нам писав німецький укладач книги:

О, город Ришелье и
Де-Рибаса,

Забудь себя,
Умри и встань Другим!

В книзі вміщено твори навіть таких поетів, яких за всієї їх далекості від пролетарської боротьби хоч один раз торкнулося десь полум'я революції і викликало до життя незвичайні для їхньої творчості рядки. Це — Ігор Севе-

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

внутрішній 841 (з міста телефони: міський 23-84-13, 206-841).